

روزی که آقای سهام السلطان فرمودند در صورتی که مقتضیات قانونی موجود شود در همان جلسه علنی مطرح شود و بهلاوه چون اوراق مربوطه توزیع شده تا روز شنبه آقایان نمایندگان میتوانند مطالعات کامل در اطراف این مسئله بنمایند و در روز شنبه افکارشان اینجا مطرح شده و اکثریت هر چه رأی داد اطاعت خواهد شد.

رئیس - آقای ناصر الاسلام پیشنهاد کرده اند روز شنبه پس فردا دو ساعت بغروب جلسه تشکیل شود.

(جمعی از نمایندگان صحیح است) رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد ایشان آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند) رئیس - تصویب شد. آقای آقای سید یعقوب.

(اجازه)

آقا سید یعقوب - آقای رئیس یک چیزی در این بین فرمودند که بنده نفهیم گمان میکنم که فرمودند بایستی مذاکرات محدود باشد استعفا میکنم و مرتبه فرمائید که بنده ملتفت شوم و بدانم که روز شنبه تکلیف چیست؟

رئیس - در خارج مجلس عرض میکنم مجلس مقارن غروب ختم شد رئیس موقتی مجلس شورای ملی مؤتمن الملك

جلسه (۸)

صورت مشروح مجلس صبح یوم پنجشنبه ۱۴ حمل ۱۳۰۳ مطابق ۲۸ شعبان ۱۳۴۲ مجلس دو ساعت قبل از ظهر بر ریاست آقای تدین نائب رئیس تشکیل گردید.

صورت جلسه یوم پنجشنبه ۳۰ حوت را آقای سر کشیک زاده قرائت نمودند.

نائب رئیس - نسبت بصورت مجلس مخالفی نیست؟ (بکنفر از نمایندگان - غیر)

نائب رئیس - صورت جلسه تصویب شد.

نظر باینکه امروز چهاردهم حمل و مطابق نظامنامه بایستی هیئت دائمی مجلس انتخاب شود دستور امروز انتخاب هیئت رئیسه دائمی مجلس شورای ملی است ولی قبل از شروع بانتخاب چند فقره راپرت است که از بعضی شعب رسیده به عرض مجلس میرسد.

آقای مشیر معظم - (احضار برای قرائت راپرت)

(آقای مشیر معظم راپرت شعبه سوم را راجع بنمایند کی آقای آقا سید یعقوب از ایلات خمسه فارس بشرح آتی قرائت نمودند)

شعبه سوم بدوسیه انتخابات ایلات خمسه فارس رسید کی نموده انتخابات آنجا مطابق قانون شروع و خاتمه یافته بود نتیجه از

۳۴۹۴ ورقه آراء مأخوذه آقای قوام الملك در درجه اول با ۱۹۶۳ رأی حائز اکثریت شده و در درجه دوم آقای آقا سید یعقوب ۵۲۵ رأی داشته اند چون آقای قوام الملك بموجب مراسله ۱۱۸۹ مورخه نهم حوت ۱۳۰۲ که سواد مصدق آن در دوسیه موجود است از قبول نمایندگی استنکاف نموده اند لهذا آقای آقا سید یعقوب که در درجه دوم بوده بسمت نمایندگی تعیین و قبول نمایندگی را نموده شعبه هم صحت نمایندگی مشارالیه را تصویب و تصدیق می نماید و هیچ گونه شکایتی هم دیده نشد.

نائب رئیس - آقای ضیاء الواعظین.

(اجازه) ضیاء الواعظین - بنده مخالفم. نائب رئیس - میماند برای جلسه بعد. آقای داور.

احضار برای قرائت راپرت (آقای داور راپرت شعبه ششم را راجع بنمایند کی آقای نظم الملك عظیمی بشرح ذیل قرائت نمودند)

شعبه شش به دوسیه انتخابات خوی و سلماس و ما کو مرنند رسیدگی کرده و خلاصه آنرا به عرض مجلس میرساند انتخابات خوی و سلماس و ما کو مرنند در ۲۸ ربیع الثانی ۱۳۴۲ شروع و در ۱۹ حوت ختم شده عده آراء مأخوذه ۲۲۴۵۸ و از این عده آقای نظم الملك با ۹۸۴۴ رأی دلازی اکثریت شده اند.

انجمن نظار صحت جریان را تصدیق کرده و نمایندگی آقای نظم الملك عظیمی را اعلام داشته شعبه نیز نظر انجمن را تصویب کرده و بنمایند کی آقای عظیمی رأی میدهد.

نائب رئیس - نسبت باین راپرت مخالفی نیست (اظهاری نشده) آقایانی که نمایندگی آقای نظم الملك عظیمی را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر نمایندگان قیام نمودند) تصویب شد.

(آقای مشیر معظم برای قرائت راپرت احضار و راپرت شعبه سوم را راجع به نمایندگی آقای اسمعیل خان سردار عشایر از جهرم بشرح آتی قرائت نمودند)

شعبه سوم بدوسیه انتخابات حوزه جهرم نموده بترتیب ذیل انتخابات حوزه جهرم و فیروز آباد و فراش بند بعمل آمده در تاریخ ۲۴ صفر ۱۳۴۲ مطابق ۱۱ میزان ۱۳۰۲ انجمن نظار مرکزی منمقد شده از غره ربیع الاول الی ۱۵ در جهرم مشغول دادن تعرفه بوده اند و از ۱۶ لغایت ۲۰ ربیع الاول اخذ آراء شده از ۲۳۵ ورقه تعرفه که داده شده دو هزار ورقه رأی اخذ شده است در تاریخ ۲۷ ربیع الاول نماینده انجمن نظارت مرکزی بجهت انجام امر انتخابات در

فیروز آباد و فراش بند روانه شده ۴۴۰۰ ورقه تعرفه توزیع و معادل ۴۴۰۰ رأی هم اخذ شده بکنفر نمایندگی هم ۱۳ ربیع الثانیه برای خاتمه انتخابات قسمت کردیان روانه شده ۳۰۰۰ ورقه تعرفه توزیع و بهمان اندازه هم اخذ رأی شده مجموع تعرفه توزیع شده ۹۷۵۵ ورقه بوده و مجموع آراء مأخوذه ۴۹۰۱ رأی و آقای اسمعیل خان سردار عشایر با اکثریت ۵۶۵۵ رأی حائز اکثریت شده استخراج آراء در غره شهر جمعی - الاول بعمل آمده و در همان روز هم تاریخ صورت مجلس و اعتبارنامه است چنین مستفاد میشود که بکفته مقرر را انجمن نظار برای وصول شکایات منتظر نشده ولی چون انجمن نظار صحت انتخابات مزبوره را تصدیق کرده و شعبه چون شکایتی ندیده لهذا به اکثریت آقای اسمعیل خان سردار عشایر را از حوزه انتخابیه جهرم تصدیق مینماید نائب رئیس آقای داور.

(اجازه) داور - مخالفم. نائب رئیس - آقای عماد السلطنه. (اجازه) عماد السلطنه - بنده هم مخالفم. نائب رئیس - میماند برای جلسه بعد شروع می کنیم بانتخاب رئیس. حاج میرزا عبدالوهاب - سه نفر نظار را بفرمائید معین کنند.

نائب رئیس - بعد معین میشود. (اخذ آراء بعمل آمده و آقای سر کشیک زاده استقراع نموده آقایان سردار فاخر. هایم و میرزا محمد نجات برای استخراج آراء بحکم قرعه معین و پس از تعداد اوراق رأی و مهرهای تقشیر نتیجه اینطور حاصل گردید)

مهرهای تقشیر (۹۶) عدد اوراق رأی (۹۷) نائب رئیس - مجموع عده نود و هفت نفر است گویا اشتباه در یکی از مهرها شده.

کازرونی - خوب است دو مرتبه بشمارند. آقای سردار فاخر مجدداً اوراق رأی را شمرده ۹۷ ورقه بود و پس از استخراج آراء بترتیب ذیل نتیجه حاصل شد)

آقای مؤتمن الملك ۷ رأی. آقای تدین ۷ رأی. آقای ناصر سیف ۲ رأی. آی مستوفی الممالک ۲ رأی. آقای امیراعلم یک رأی. آقای آشتیانی یک رأی. آقای مدرس یگرای آقای سلطان العلماء یک رأی

ورقه سفید ۶ نائب رئیس - عده حضار ۹۷ آقای مؤتمن الملك با اکثریت ۷ رأی بریاست مجلس انتخاب شدند.

(بعضی از نمایندگان - مبارك است) آقای سردار فاخر

(اجازه) سردار فاخر - چون بهسد از انتخاب رئیس باید انتخاب دونفر نائب رئیس بعمل بیاید و شرط انتخاب هم اکثریت تامه است و بین آقایان این مسئله هنوز تصفیه وحل نشده لهذا بنده تقاضا میکنم جلسه ختم شود و برای عصر یا صبح شنبه جلسه تشکیل شود تا مجالی باشد که آقایان نمایندگان بتوانند تصمیمی بگیرند و محتاج باینکه تجدید رأی بشود نباشد.

نائب رئیس - آقای ناصر الاسلام (اجازه) ناصر الاسلام - بنده پیشنهاد میکنم تنفس داده شود تا در موقع تنفس اگر آقایان توانستند تصمیمی اتخاذ کنند که مجدداً جلسه تشکیل شود والا موکول شود به جلسه بعد. (جمعی از نمایندگان صحیح است) نائب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

آقا میرزا علی کازرونی - عرض میکنم برای اینکه در موقع تنفس این مسئله تصفیه وحل نمیشود بنده ضمیمه می کنم باظهارات آقای سردار فاخر سایر اعضاء هیئت رئیسه را که باید فیما بین آقایان نمایندگان تبادل نظر و توجه فکری بشود و باتفاق رأی بدهند و زودتر این کار خاتمه یابد.

ایشنت که بنده پیشنهاد می کنم موکول بجلسه بعد شود. نائب رئیس - آقای عماد السلطنه موافقت؟ عماد السلطنه - بلی با آقای کازرونی موافقم.

نائب رئیس - آقای اخگر هم موافقت اخگر - بلی موافقم. نائب رئیس - آقای مصدق السلطنه (اجازه)

مصدق السلطنه - برخلاف ماده نهم نظامنامه است.

نائب رئیس - توضیح بدهید. مصدق السلطنه - ماده ۹ می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در ۱۴ میزان و ۱۴ حمل تجدید انتخاب بعمل می آید.

اگر عصر انتخاب بکنیم مخالفتی ندارد ولی اگر بماند برای روز شنبه مخالف نظامنامه است.

نائب رئیس - اگر اجازه فرمائید چند دقیقه تنفس داده شود (جمعی از نمایندگان صحیح است) (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

نائب رئیس - پیشنهادی از طرف آقای داور رسیده قرائت می شود

(آقای اعتبار الدوله بشرح ذیل قرائت نمودند) بنده پیشنهاد می کنم که جلسه ختم شده و بقیه دستور بماند بشنبه عصر نائب رئیس آصف الممالک (اجازه) آصف الممالک - موافقم. نائب رئیس - نسبت باین پیشنهاد مخالفی نیست؟

مصدق السلطنه - بنده مخالفم. نائب رئیس - بفرمائید مصدق السلطنه - مخالفت بنده آقایان در باب این ماده ابدأ از روی یک نظری غیر از قانون جدیدی نیست فقط مقصود بنده این است که رعایت قانون بعمل آمده باشد زیرا ماده نهم می گوید هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم میزان و چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید در این ماده هیچ تفکیک نمی کنند بین رئیس یا نواب رئیس یا مشایخ یا اعضاء اداره مباشرت بنابراین عقیده بنده این است که اگر بخواهیم تأیید اندازه رعایت مواد قانونی را بکنیم این پیشنهاد برخلاف نظامنامه است و اگر هم یک سابقه از پیش بوده است در صورتیکه برخلاف قانون باشد نمی تواند سابقه بشود. چون سابقه ممکن است چیزی باشد که در نظامنامه نباشد و بطور سابقه ایجاد یک حکمی از عادت را بکنند ولی آن چیزی که در نظامنامه صراحت دارد سابقه آن را نمی تواند نقض کند مگر اینکه صراحتاً مجلس آن قانون یا آن ماده را نقض کند یا اگر در این ماده شروع هم نوشته بود باز یک صورتی داشت مثلاً نوشت شروع بشود و ما شروع می کردیم و تمام نمی شد یعنی وقت اتمام آنرا نداشتیم آن یک چیزی بود و می گفتیم وقتان کفایت اتمام آنرا نمی دهد و بعد تمام می کردیم ولی بنده تصور می کنم حالا هم وقت مقتضی است و هم برخلاف ماده نظامنامه نمی شود رفتار کرد مگر اینکه وقت نداشته باشیم. آنوقت الضرورات تبیح المعصوات ولی امروز ۱۴ حمل است عصر را هم وقت داریم بنابراین اگر تصویب فرمائید بعد از ظهر بقیه انتخابات هیئت رئیسه شروع شده و اگر تمام نشده به بعد معول شود.

نائب رئیس - آقای داور (اجازه) داور - بنده که این پیشنهاد را کردم البته هیچ تردیدی در این نداشتم که نظر آقای مصدق السلطنه فقط وقت از تنفس نظر مراعات و تأیید قانون است ولی تصور میکنم که ایشان اشتباه در تفسیر این ماده کرده اند ماده نهم که بعد از ماده هشتم و راجع به هیئت رئیسه دائمی است می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید

نائب رئیس - آقای داور (اجازه) داور - بنده که این پیشنهاد را کردم البته هیچ تردیدی در این نداشتم که نظر آقای مصدق السلطنه فقط وقت از تنفس نظر مراعات و تأیید قانون است ولی تصور میکنم که ایشان اشتباه در تفسیر این ماده کرده اند ماده نهم که بعد از ماده هشتم و راجع به هیئت رئیسه دائمی است می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید

نائب رئیس - آقای داور (اجازه) داور - بنده که این پیشنهاد را کردم البته هیچ تردیدی در این نداشتم که نظر آقای مصدق السلطنه فقط وقت از تنفس نظر مراعات و تأیید قانون است ولی تصور میکنم که ایشان اشتباه در تفسیر این ماده کرده اند ماده نهم که بعد از ماده هشتم و راجع به هیئت رئیسه دائمی است می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید

نائب رئیس - آقای داور (اجازه) داور - بنده که این پیشنهاد را کردم البته هیچ تردیدی در این نداشتم که نظر آقای مصدق السلطنه فقط وقت از تنفس نظر مراعات و تأیید قانون است ولی تصور میکنم که ایشان اشتباه در تفسیر این ماده کرده اند ماده نهم که بعد از ماده هشتم و راجع به هیئت رئیسه دائمی است می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید

نائب رئیس - آقای داور (اجازه) داور - بنده که این پیشنهاد را کردم البته هیچ تردیدی در این نداشتم که نظر آقای مصدق السلطنه فقط وقت از تنفس نظر مراعات و تأیید قانون است ولی تصور میکنم که ایشان اشتباه در تفسیر این ماده کرده اند ماده نهم که بعد از ماده هشتم و راجع به هیئت رئیسه دائمی است می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید

نائب رئیس - آقای داور (اجازه) داور - بنده که این پیشنهاد را کردم البته هیچ تردیدی در این نداشتم که نظر آقای مصدق السلطنه فقط وقت از تنفس نظر مراعات و تأیید قانون است ولی تصور میکنم که ایشان اشتباه در تفسیر این ماده کرده اند ماده نهم که بعد از ماده هشتم و راجع به هیئت رئیسه دائمی است می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید

نائب رئیس - آقای داور (اجازه) داور - بنده که این پیشنهاد را کردم البته هیچ تردیدی در این نداشتم که نظر آقای مصدق السلطنه فقط وقت از تنفس نظر مراعات و تأیید قانون است ولی تصور میکنم که ایشان اشتباه در تفسیر این ماده کرده اند ماده نهم که بعد از ماده هشتم و راجع به هیئت رئیسه دائمی است می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید

نائب رئیس - آقای داور (اجازه) داور - بنده که این پیشنهاد را کردم البته هیچ تردیدی در این نداشتم که نظر آقای مصدق السلطنه فقط وقت از تنفس نظر مراعات و تأیید قانون است ولی تصور میکنم که ایشان اشتباه در تفسیر این ماده کرده اند ماده نهم که بعد از ماده هشتم و راجع به هیئت رئیسه دائمی است می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید

نائب رئیس - آقای داور (اجازه) داور - بنده که این پیشنهاد را کردم البته هیچ تردیدی در این نداشتم که نظر آقای مصدق السلطنه فقط وقت از تنفس نظر مراعات و تأیید قانون است ولی تصور میکنم که ایشان اشتباه در تفسیر این ماده کرده اند ماده نهم که بعد از ماده هشتم و راجع به هیئت رئیسه دائمی است می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید

نائب رئیس - آقای داور (اجازه) داور - بنده که این پیشنهاد را کردم البته هیچ تردیدی در این نداشتم که نظر آقای مصدق السلطنه فقط وقت از تنفس نظر مراعات و تأیید قانون است ولی تصور میکنم که ایشان اشتباه در تفسیر این ماده کرده اند ماده نهم که بعد از ماده هشتم و راجع به هیئت رئیسه دائمی است می نویسد هیئت رئیسه دائمی تا شش ماه در مشاغل خود باقی است و همه ساله در چهاردهم حمل تجدید انتخاب بعمل می آید

مقصود از این ماده این است که هیئت رئیسه دائمی بیش از ششماه نمی تواند مشغول کار باشند و مدت اشتغال آنها را معین کرده و مقصودش این نیست که باید حکماً و حتماً در روز چهاردهم حمل یا میزان و لوائیکه روز تعطیل یا روز عاشورا یا روز جمعه باشد انتخاب بشود مقصود این نیست و علاوه در اینکه آیا باید در یک جلسه این انتخابات تمام بشود یا نه؟ این راهم بنده تصور نمی کنم ضرورتی داشته باشد زیرا در نظامنامه یک ماده صریحی نداریم که این مسئله را تأیید کرده باشد و برخلاف بقرینه در ماده دوم مینویسد که در ابتدای دوره تقنینیه در همان جلسه اول فوراً پس از تعیین رئیس سنی در مجلس علمی با کثرت تام یک رئیس و دو نایب رئیس که هر سه موقتی هستند متوالیاً با انتخاب فردی معین می شوند. اینجا مقنن تصریح می کند که بایستی فوراً و در یک جلسه این هر سه انتخاب بعمل بیاید و در این نظامنامه یک ماده دیگری نیست که صریحاً تأیید بکند انتخابات هیئت رئیسه دائمی هم باید در یک جلسه فوراً بعمل بیاید و فقط ماده نهم هم تعیین مدت مشاغل هیئت رئیسه دائمی را مینماید بفاصل این هیچ ضرورت ندارد. علاوه وقت هم کم است و ما هم هیچ تبادل فکری راجع به بقیه انتخابات نکرده ایم و ممکن است تمام وقت امروز هم صرف تجدید انتخاب شود این بود که بنده این پیشنهاد را کردم و تصور می کنم غالب آقایان نمایندگان هم موافق باشند حالاً بسته است برای اکثریت.

نایب رئیس - آقای آصف الممالک (اجازه)

آصف الممالک بنده موافقم.
نایب رئیس - آقای عماد السلطنه (اجازه)

عماد السلطنه بنده هم موافقم.
نایب رئیس - آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب موافقم.
نایب رئیس - آقای سهام السلطان (اجازه)

سهام السلطان بنده هم موافقم.
نایب رئیس - آقای حاج عز الممالک

چطور؟

حاج عز الممالک بنده مخالفم.
نایب رئیس - بایبشهاد؟
حاج عز الممالک - بلی.
نایب رئیس - بفرمائید.

حاج عز الممالک - همانطور که آقای مصدق السلطنه اظهار فرمودند در ماده ۹ مصرح است که در چهاردهم حمل و چهاردهم میزان هیئت رئیسه دائمی باید انتخاب شوند منتهی این ماده مانع نخواهد بود که اگر مجلس موفق نشد انتخابات را در چهاردهم حمل یا چهاردهم میزان تمام کند حتماً در همان

روز به نشیند و خاتمه بدهد ولی بدون جوت هم نمی تواند موقع را از دست بدهیم همینطور اگر این سابقه شد که ما برای اینکه می خواهیم تصمیم بگیریم که نایب رئیس با اتفاق یا اکثریت تامه انتخاب بشود وقت را از دست بدهیم همین طور این سابقه میماند که بعدها در انتخاب رئیس هم يك وقت اینطور پیشنهاد می کنیم برای اینکه هیچ فرق بین رئیس و نایب رئیس موجود نیست و میگوئیم چون هنوز تصمیمی نگرفته ایم که رئیس کی باشد بهترین است که جلسه بتعویق افتد یا تصمیم قطعی معلوم شود و نظامنامه بما اجازه نمی دهد امـور مجلس را معوق بگذاریم برای اینکه می خواهیم در خارج يك تبادل نظری بکنیم بنا بر این عرض می کنم که باید مجلس شورای ملی مشغول انتخاب بشود و آنچه را که موفق شده انتخاب می کند و آنچه را که موفق نشد میگذارد برای جلسه دیگر آنوقت مانعی هم ندارد بنابراین بنده پیشنهاد میکنم امروز عصر جلسه تشکیل بشود

نایب رئیس - تصور میکنم مذاکرات زیاد در این موضوع مورد نداشته باشد (جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است)

نایب رئیس - آقایان مذاکرات را کافی می دانند؟
(جمعی از نمایندگان - بلی کافی است)

نایب رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای حاج عز الممالک که جلسه به عصر امروز موکول شود آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - با کثرت تصویب شد.
بنابراین جلسه موکول به عصر امروز میشود اگر آقایان موافق باشند برای دو ساعت بغروب دستور هم بقیه انتخاب هیئت رئیسه (مجلس يك ربع قبل از ظهر ختم شد)

نایب رئیس موقتی مجلس شورای ملی - سید محمد تدین

جلسه ۹

صورت مشروح مجلس
عصر ۵ شنبه ۱۴ برج
حمل ۱۳۰۳ مطابق ۲۸
شعبان سنه ۱۳۴۲

(مجلس یکساعت ونیم قبل از غروب بریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید)
(صورتجلسه صبح را آقای سرکشیک زاده قرائت نمودند)
رئیس - صورتجلسه ایرادی دارد یا ندارد؟